

Leo Trotskij: Två brev till oppositionsmedlemmar (januari 1928)

[Ur *Challenge of the Left Opposition 1928-29*, sid 38-45. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

[Amerikanska redaktörens not: Dessa brev berör främst hur man ska hjälpa oppositionsgrupperna i Västeuropa att orientera sig och utveckla ett perspektiv efter uteslutningarna och kapitulationerna. De behövde avgränsa sig från de som hade kapitulerat; anpassa sig till läget att vara fraktioner i de officiella partierna, trots att de hade uteslutits eller var på väg att bli uteslutna; och komma till rätta med debatterna om ett andra parti, "trotskismen" och sovjetstatens klasskaraktär. På internationell nivå ansåg de sig vara en fraktion i Komintern och skulle först 1933 uppmana till bildande av en ny International (se *Challenge 1926-27*, s 32).

I Frankrike komplicerades detta ideologiska klagörande av den mångfald av grupper som mer eller mindre identifierade sig med den ryska oppositionen. Utöver Monatte-Rosmers grupp av revolutionära syndikalister (se *Challenge 26-27*, s 203) och Souvarines grupp, hade det bildats en grupp kring Suzanne Girault och Albert Treint, och en kring tidskriften *Contre le courant* (Mot strömmen), som innan dess ledare uteslöts ur kommunistpartiet i slutet av 1927 hade fått ekonomiskt stöd från den ryska oppositionen via Pjatakov, och vilken Trotskij hoppades skulle bli centrum för ett enande av den franska oppositionen. "S." som nämns i punkt 9 har inte kunnat identifieras.

I Tyskland leddes oppositionen av zinovjevisterna Arkadij Maslow, Ruth Fischer och Hugo Urbahns. I mars 1928 skulle en del av den tyska oppositionen bilda Leninförbundet.

Det belgiska kommunistpartiets centralkommittémöte i slutet av november 1927 antog en resolution som konstaterade att de sovjetiska oppositionella hade uteslutits, och krävde att EKKI skulle rösta för att dessa åtgärder skulle upphävas och att det omedelbart sammankallades en världskongress för att bedöma situationen. Det belgiska partiets kongress i mars 1928 var fullpackad med stalinister, och de gamla ledarna, inklusive Van Overstraeten, Hennault, Lesoil och andra drevs bort och uteslöts. De bildade omedelbart en egen organisation i solidaritet med den sovjetiska oppositionen, med tidningar på franska och flamländska.

Översatt från ryska för denna bok av Tom Twiss. GPU fick tag på dessa brev, och den 15 januari 1928 publicerades de i *Pravda*, uppenbarligen i förhoppningen att den hårda diskussionen om Zinovjevs och Kamenevs "förräderi" skulle genera oppositionen och misskreditera Zinovjev och Kamenev ännu mer. Det andra brevet är adresserat till en oidentifierad "Pjotr" eller "Peter". Redaktörerna har försökt rekonstruera en rad i punkt 11 i det första brevet, som hade utelämnats från versionen i *Pravda*. I sitt brev till Judin den 26 maj säger Trotskij att dessa två dokument var ämnade att rätta till den ultravänsteristiska linje som Safarov hade förespråkade vid en konferens för europeiska oppositionella i Berlin.]

Brev till oppositionens medlemmar

- 1) Vi måste klart inse att de kapitulerandes (Zinovjevs och Kamenevs) brytning med oppositionen ställer samtliga medlemmar i den internationella oppositionen inför en prövning. Frågan är: ”Med oppositionen i Sovjetunionens kommunistiska parti (SUKP) eller med de som kapitulerat?” Denna fråga måste varje oppositionsgrupp i Europa och varje enskild oppositionsmedlem ärligt ställa sig. Vi måste ovillkorligt bryta med de som kapitulerat, vi måste öppet ta avstånd från de som vacklar och de som vänder kappan efter vinden.
- 2) Zinovjevs och Kamenevs förräderi är ett historiskt faktum. Från detta faktum måste vi omedelbart dra alla nödvändiga lärdomar för framtiden.
- 3) M:s och R:s [Maslows och Ruth Fischers] agerande i detta avseende verkar tvetydigt. M skyddar i själva verket Zinovjev och Kamenev, och hävdar att de inte är så mycket värre än de andra, det vill säga försöker sudda ut skiljelinjen mellan revolutionärer och sådana som kapitulerar. Detta faktiska stöd till de som kapitulerat försöker grunda sig på vänsterns första och andra deklARATIONER [se *Challenge 1926-27*, s 473 och 481]. Dessa två deklARATIONER gör verkligen enorma eftergifter. Men det är eftergifter till Zinovjev och Kamenev. Det var det sista försöket att undvika en splittring. (Vissa kamrater bland oss hoppades att det skulle gå att behålla enheten till priset av eftergifter mot Zinovjev och Kamenev.) Så fort brytningen ägde rum utfärdade oppositionen en deklARATION från Smilga, Muralov, Rakovskij och Radek som motvikt mot de som kapitulerat [*ibid*, s 486]. Om man efter det inte gör någon skillnad mellan oppositionen och de som kapitulerar så innebär det varken mer eller mindre än ett stöd till de sistnämnda.
- 4) Den bifogade deklARATIONEN från oppositionens ledare till Kominterns exekutivkommitté (EKKI) kan inte lämna något utrymme för tvivel och vacklan. Om M efter det klumpar ihop oss med Z och K, så måste vi behandla M som en medveten motståndare.
- 5) Vi måste sprida deklARATIONEN till EKKI så vida omkring som möjligt, tillsammans med de bifogade korta biografierna över undertecknarna. Vi måste ställa varenda oppositionsgrupp inför frågan: Vilka är för den och vilka är mot? Vi måste avslöja den maskerad med vilken vissa oppositionella kommer att försöka ansluta sig till de som kapitulerar under förevändning att bekämpa ”trotskismen”.
- 6) Vi måste nu avgöra vårt förhållande till Wedding, Pfalz, Suhl etc. utefter just dessa linjer. Vi måste slutgiltigt avslöja bedrägeriet där kampen mot ”trotskismen” är täckmantel för opportunist (Stalin) och för centristisk kapitulation (Zinovjev).
- 7) Vi måste tillämpa samma måttstock gentemot de franska grupperna. Om Treint och Suzanne Girault kommer att vackla mellan kapitulation och så kallad trotskism, så kommer det att bli nödvändigt att lämna dem åt sitt öde. Vi kan hursomhelst bara gå tillsammans med denna grupp om den klart, exakt och skoningslöst tar avstånd från de som har kapitulerat.
- 8) Vi kan vara säkra på att gruppen *Contre le courant* kommer att gå med oss. Om Treint och Girault också går med oss och ett enande är förestående, då måste vi dela allt material med båda grupperna. Om Treint och Girault skulle vackla under förevändning av att kämpa mot ”trotskismen” så måste vi bestämt lita till *Contre le courant*-gruppen som den enda grupp som verkligen upprätthåller våra åsikter. I så fall kommer de livskraftiga delarna av Treints och Giraults grupp förr eller

senare att komma till oss.

9) I händelse av att Treint-Giraults grupp har en riktig ståndpunkt så är det önskvärt att de två grupperna enas så fort som möjligt. Om det skulle ske, så kan det ur vår synvinkel inte vara tal om att 1926 års grupp ensidigt ska kräva att 1923 års grupp ska erkänna sina misstag, som S har föreslagit. Det är ytterst önskvärt att dra in Rosmer i arbetet med tidningen *Contre le courant*.

10) Det är nödvändigt med ett korrekt förhållande till Monattes grupp. Vi måste bilda ett block med de revolutionära anarkosyndikalisterna. Den brottsligt absurda kampen mot "trotskismen" (1923-1924) stötte bort dem från partiet. Vi kan inte slå oss ihop med anarkosyndikalisterna. Men de är våra allierade, inte våra fiender.

11) Vi har fortfarande inte sett ett enda nummer av Treints och Giraults tidning. Alltså kan vi inte kommentera den. Var vänliga och skicka alla publikationer regelbundet. Vi har ännu inte sett de senaste publikationerna [från Souvarines grupp. Deras meningsskiljaktigheter] med oss är, att döma av det första numret av deras bulletin, allvarliga. Souvarine intog en i grunden felaktig högerståndpunkt i ett antal frågor (i synnerhet den anglo-ryska kommittén). Souvarines sätt att närma sig den engelska arbetarrörelsen är ofta felaktigt. Souvarine är benägen att ersätta klassanalyser av politiken med psykologiska analyser. Men han är en begåvad historiker och revolutionär. Vi har inte förlorat hoppet om att hans väg kommer att förenas med vår till den franska arbetarrörelsens stora fördel.

12) Vi måste snabbt skaffa oss klarhet angående den tjeckoslovakiska oppositionen. Även här är det bättre att ha en mindre men enhetlig ledande grupp än ett formlöst block med högern som vacklar fram och tillbaka. Er rapport att N [Neurath] vägleds av själviska mer än politiska överväganden talar (om ni inte överdriver) för att han och vi inte följer samma väg. Det är kriminellt att bryta med någon, oavsett vem, utan goda skäl, men det är till och med ännu mer kriminellt att hänga kvar vid personer som till och med nu, efter Z:s och K:s kapitulation, fortsätter att vackla och vara tvetydiga.

13) Är det omöjligt att få den belgiska centralkommittén att publicera vårt material som information till [det belgiska] partiet? Såvitt vi vet är denna centralkommitté diffust benägen att inta en "mellanposition". Är det inte möjligt att pressa centralkommittén underifrån och hitta en stödjepunkt där? Vi behöver ägna speciell uppmärksamhet åt Belgien, men utan att lita till denna mellan-CK, och istället försöka skapa oss det nödvändiga stödet underifrån. Denna uppgift måste anförtros våra franska anhängare.

14) I Holland publicerades våra dokument tidigare? Hur går det nu?

15) Avslutningsvis, än en gång om frågan: ett eller två partier? M och R tror uppenbarligen att vi är mot en splittring på grund av de speciella förhållandena i Sovjetunionen. Det stämmer inte. Vi är mot ett andra parti eller en Fjärde international – ytterst oförsonligt mot det. Här utgår vi från den internationella bolsjevismens intressen. Vi bedömer också de speciella förhållandena i Sovjetunionen utifrån internationell synvinkel. Utifrån den samlade internationella arbetarklassens synvinkel skulle oppositionen försätta sig i en hopplös ställning som sekt om den tillät sig att gå i riktning mot ståndpunkten om en Fjärde international, som på ett fientligt sätt skulle ställas mot allt som har anknytning till Sovjetunionen och Komintern. Uppgiften är att vinna över Komintern till oss. Skillnaderna är tillräckligt stora för att rättfärdiga bildandet av en vänsterfraktion. Men för närvarande är fraktionen ett verktyg för att påverka kommunistpartiet, alltså dess proletära kärna.

Brev till Pjotr

- 1) Vad är oppositionens viktigaste uppgift i Kominterns sektioner? Att vinna över kommunistpartierna inifrån. Kommunisterna lyckades vinna över majoriteten av Tysklands oberoende socialistparti och det franska Socialistpartiet, så det finns ingen orsak att tro att oppositionen med en riktig politik inte skulle kunna vinna över den proletära majoriteten i dagens kommunistiska partier.
  - 2) För att en oppositionsgrupp ska ha en riktig politik gentemot kommunistpartiet i sitt eget land måste den ha en korrekt inställning till Komintern, SUKP(b) och Sovjetunionen. Den måste vara fullt medveten om den nuvarande övergångssituationens speciella motsättningar och särdrag och inte ta något som är under utveckling för något som är färdigt.
  - 3) Att utgå från uppfattningen att termidor har fullbordats i Sovjetunionen är felaktigt. Det vore att underlätta dess fullbordande. Klasskrafterna har ännu inte sagt sitt sista ord. Tillsammans med oppositionen i SUKP måste den internationella oppositionens inrikta sin politik på att förhindra en fortsatt utveckling av termidor och vinna tillbaka de positioner som proletariatet har förlorat.
  - 4) De småborgerliga elementen i SUKP styr partiet och staten, men de är tvungna att basera sig på arbetarklassen och gå mot borgarklassen. Men ett hårdare angrepp från borgarklassen kan ge upphov till en bestämd vänstersväng i partiet. Ingen process är ännu helt färdig.
  - 5) Även med sitt nuvarande småborgerliga ledarskap spelar Sovjetunionen en revolutionär roll i internationell skala. Sovjetunionens existens gav den kinesiska revolutionen näring. SUKP:s ledning dömde den kinesiska revolutionen till nederlag. Vi måste slå mot SUKP:s ledning utan att ställa oss i motsats till Sovjetunionen.
  - 6) Det gäller också partiet, som alltmer har smält samman med staten, och även Komintern. Om oppositionen helt enkelt gick mot Sovjetunionen som en borgerlig stat, och SUKP och Komintern som småborgerliga partier, så skulle den förvandlas till en sekt. Vi måste kämpa för att vinna över SUKP och Komintern till oss.
  - 7) För den nuvarande perioden innebär det: inte ett andra parti utan en fraktion, som organiseras så mycket som behövs för att garantera möjligheten att systematiskt påverka partiet.
  - 8) Ovan nämnda överväganden, och även de senaste erfarenheterna i Tyskland (Altona), talar mot att vi för fram oberoende kandidater. Det är oacceptabelt att bryta med hela linjen för några problematiska platser i parlamentet.
  - 9) Det vore ett misstag att bilda ett ”vänsterkommunistiskt förbund”. Oppositionens namn är tillräckligt populärt och har en internationell karaktär. Namnet ”förbund” lägger inte till något, men skulle kunna bli en pseudonym för ett andra parti.
- Det finns stor anledning att tro att den otillräckliga förståelsen av behovet att kämpa för att erövra partiet inifrån kommer från samma tendenser som tidigare ledde till ett avvisande av enhetsfrontspolitiken och arbete i fackföreningarna.
- 10) Frågan om en oberoende dagstidning måste besvaras utifrån samma synvinkel: en sådan tidning kan spela en enorm roll som ett sätt att påverka partiet oberoende av och tillsammans med det, men sekundärt också massorna utanför partiet. Men en tidning som uppfattats fel kan snabbt isolera oppositionen från partiets arbetare och förvandla den till en sekt.

11) På basis av tillgängliga bevis verkar M:s och R:s relation till oppositionen i SUKP mer grunda sig på ”manövrerande” än principiella överväganden. M:s och R:s övergripande mål är att minska oppositionens auktoritet i sin helhet. Deras mest omedelbara uppgift är att indirekt bilda ett block med de som kapitulerat (Zinovjev, Kamenev) och påstå att de andra inte är bättre än de. En sådan inställning ger M sken av att vara en strikt och omutlig domare, men är i själva verket en allians (en *smytjka*) med de som har kapitulerat.

Utan att på något sätt i onödan fresta på relationerna måste vi avvisa dessa manövrar och förklara deras dolda innebörd (muntligt eller i brev men inte i pressen, utom när det är absolut nödvändigt).

12) Det är nödvändigt att i så stor omfattning som möjligt publicera de fyras (Smilga, Muralov, Rakovskij och Radek) deklARATION vid den femtonde kongressen, och speciellt deklARATIONEN till EKKI från de som skulle landsförvisas, och förklara att denna deklARATION kommer från 1923 års opposition plus Smilga, som har anslutit sig till den gruppen.

13) Kampen mot den så kallade ”trotskismen” är den krok som Stalin använder för att hala in Zinovjev, och som Zinovjev använder på dem till ”vänster” om honom (Safarov m fl). Så länge även M hänger fast i denna krok tvingas han rentvå de som kapitulerar, och påstå att de inte är så mycket värre än andra.

14) Vi måste sprida brevet till partihistoriska byrån, som handlar om frågan om ”trotskismen”, så vida omkring som möjligt och på olika språk [finns i *Stalins förfalskarskola*, på marxistarkiv.se, s 17.]

15) Det bifogade brevet om Zinovjevs och Lasjevitjs medgivande om ”trotskismen” (brevet från Trotskij, Pjatakov, Preobrazjenskij, etc.) är för tillfället inte ämnat att publiceras, men det är nödvändigt att använda det i informationssyfte [*ibid*, s 64].

16) Den franska tidningen *Contre le courant* ger ett gott intryck. Tyvärr har vi händelsevis bara fått två nummer (1 och 4). Vi har inte ens fått den franska oppositionens plattform. Ledarartiklarna är bra. Det är inte helt klart varför redaktörerna gör förbehållet att de bara är ansvariga för ledaren. Redaktörerna kan och måste ta ansvar för alla artiklar. Fraktionens tidning måste kännetecknas av fullständig ideologisk enhällighet.

17) I samband med de principiella överväganden som utvecklas ovan, rörande oppositionens förhållande till Sovjetunionen, är det nödvändigt att göra flera anmärkningar om artikeln ”När de som såg återvände” (*Contre le courant*, 19 december 1927) och andra artiklar om den interna situationen i Sovjetunionen.

Ledarartikeln i nr 1 säger, helt riktigt: ”att avslöja en opportunistisk politik innebär inte alls att tjäna borgarklassen”. Men det är oerhört viktigt att i varje enskilt fall påpeka för läsarna utifrån vilken synvinkel vi närmar oss Sovjetunionens interna situation. Kommunisterna i kapitalistiska länder måste alltid betona tre saker:

a) Även med ett opportunistiskt ledarskap ger sovjetstaten arbetarna och bönderna oändligt mycket mer än en borgerlig stat med samma utvecklingsnivå av produktivkrafterna skulle ge.

b) Huvudorsaken till Sovjetunionen mycket stora inre svårigheter är det europeiska proletariats otillräckliga aktivitet och de europeiska kommunistpartiernas otillräckliga kampglöd.

c) Den europeiska socialdemokratin (mensjevismen) som skadeglatt återger all information om de interna svårigheterna i Sovjetunionen har huvuddelen av ansvaret för dessa svårigheter.

18) Röda fackföreningsinternationalens kongress kommer att inledas den 15 mars. Vi måste omedelbart sätta denna fråga i centrum för vår uppmärksamhet.

a) Göra allt för att få oppositionsdelegater till kongressen.

b) Förbereda principiella ståndpunkter och praktiska förslag, grundade på fackförenings-
erfarenheterna i varje enskilt land.

Vi får inte förlora en minut, för det är väldigt lite tid kvar.

19) Vi måste också inleda förberedelserna för Kominterns kongress:

a) Vi måste förbereda teser i alla frågor på kongressdagordningen, så att dessa teser sammantagna kan utgöra den internationella kommunistiska vänsterns (oppositionens) plattform.

b) Vi måste starta en bred kampanj om de uteslutna oppositionsmedlemmarna i hela Komintern och om förhållandena i Sovjetunionen.

c) Vi måste påbörja arbetet med ett programförslag för Komintern (Bucharins program [från 1922] är ett dåligt program för en nationell sektion i Komintern, men inte ett program för ett kommunistiskt världsparti).